

Kunnskapsdepartementet
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttalelse på forslag til nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor

Viser til brev fra dere datert 19.04.10.

Kjære politiker!

Jeg driver en barnehage for 80 barn i alderen 0-6 år. Jeg startet barnehage i 1997 med 18 barn. Barnehagen er blitt utvidet jevnt og trutt for å prøve å ta unna ventelisten. Barnehagen er etablert på gården til min mann og meg der vi vil gi barna opplevelser innen gårds og friluftsliv. Vi har satsset alt av private midler, og tid, i dette "barnehage prosjektet". Vi har hele tiden jobbet dugnad og tenkt kreativt for å holde kostnadene nede. Det har alltid vært en kjempe positiv opplevelse å drive barnehage med tanke på alle barna, foreldrene og ansatte vi har møtt og lært å kjenne i denne tiden. Men det som har vært utfordringen er økonomien etter at det ble innført makspris og kommunalt tilskudd. Derfor ønsker jeg å komme med mine synspunkter på dette nye forslaget.

Jeg vet at du, Kjære politiker, må i butikken for å handle det du trenger til livets opphold. Du må også betale for diverse faste utgifter gjennom året. Dette må også jeg gjøre, både som privat person og som barnehage eier/styrer. Men: kan du få betalingsutsettelse for dine utgifter på et halvt til ett år? Ikke det nei. Det forstår jeg godt at du ikke får. Hadde alle butikker/selskaper gitt alle sine kunder en slik betalingsutsettelse så ville de mest sannsynlig gått konkurs. Hvem kan ha masse utgifter og samtidig vente så lenge på inntektene? Jeg sitter med svaret! Som privat barnehage eier opplever jeg dette hvert år. Barnehagen skal betale ut lønninger (dette er den største utgiftsposten for oss) hver måned. Og vet du hva jeg opplever? Jeg har for lite penger å betale med! Hvorfor? Jo fordi kommunen ikke utbetaler det kommunale tilskuddet før det er gått 7 måneder - 1 år. Og når tilskuddet kommer så er det alltid forskjellig år for år slik at vi aldri kan vite hva vi får. Det er knalltøft å justere driften på de 5 siste månedene av året for å komme i balanse.

Hvordan kan vi justere driften da? Der vi kan redusere på utgiftene på denne størrelsen som det her er snakk om er på lønningene til de ansatte. Men de har krav på en viss lønn i forhold

til tariffavtalen, og de fortjener den virkelig. Nei, det er ikke enkelt når stat og kommune bestemmer alle våre inntekter: statsstøtte, foreldrebetaling og kommunalt tilskudd, og utgifter til pensjon, og når tariffavtalen bestemmer lønningene til de ansatte. Det er ikke mye igjen av barnehagen sine penger når lønnen og faste utgifter er utbetalt hver måned som vi kan bruke til innkjøp av materiell til barna. Vi kan heller ikke gå ut å markedsføre oss bedre for å "selge" vårt produkt, eller ta inn de vi har på venteliste, for staten har også lagt føringer for antall barn og antall ansatte. Forstår du, kjære politiker, at dette blir vanskelig?

Som barnehage eier har det blitt veldig vanskelig, og uforutsigbart å drive barnehage etter at den nye loven om likeverdig behandling kom. Det er kjempe frustrerende å oppleve denne tiden med stor usikkerhet rundt det kommunale tilskuddet sin størrelse og når vi får det utbetalt.

I tillegg opplever jeg at det kommunale tilskuddet varierer mye fra kommune til kommune. Er det rett? Er ikke en privat barnehage en privat barnehage uansett hvor i landet den ligger? Har ikke alle barn i private (og kommunale) barnehager rett på like tilskudd? Jeg ønsker meg 500 meter lenger sør slik at jeg havner i en annen kommune. Der opplever jeg at en tilsvarende barnehage som min får over 3 ganger mer i kommunalt tilskudd enn jeg får. Jeg henter også barn i fra denne kommunen så her blir konkurransen knall hard når de kan tilby mer fordi de har bedre råd. Var det meningen at denne loven skulle gi enkelte barnehager konkurransefortrinn?

I høringsnotatet står det: "For ikke-kommunale barnehager utgjør foreldrebetalingen om lag 20 pst. av finansieringen, statstilskudd om lag 60 pst. mens kommunalt tilskudd utgjør om lag 20 pst. av finansieringen." For min del skulle det bety 3 ganger mer i kommunal støtte enn det jeg får. Hvorfor får jeg ikke ca. det da? Ser du, Kjære politiker, hvordan dette slår ut og hvor forskjellig dette kan bli for den enkelte barnehage?

Jeg mener at den beste måten å få lik behandling av alle barnehager er at den kommunale støtten går vekk og at statsstøtten økes og utbetales pr. barn (over/under 3 år) av staten. Da er alle barnehager, kommunale og private, sikret like inntekter. Da kan hver barnehage styre ut i fra hva de får her. Kommunen betaler selvfølgelig ikke tilskudd til sine barnehager for ordinær drift i tillegg, og de må ut å kjøpe tjenester på lik linje med de private. Dersom kommunene skal bidra med hjelp til forskjellige oppgaver må de private få samme tilbudet/betingelsene. Tilskudd for utgifter utover de ordinære må ha retningslinjer fra staten om at det skal være likt for både kommunale og private barnehager. Da kan det f. eks. være en sum i kommunene som den enkelte barnehage søker om å få midler fra til dekking av slike utgifter (for eksempel tilskudd til barn med spesielle behov m.m.) Jeg har alltid opplevd statsstøtten som enkel å forholde seg til: en fyller ut skjema og får pengene på konto innen rimelig tid. Hvorfor skal det pr. i dag og fremover gjøres så vanskelig når det finnes enklere måter å gjøre det på (gjelder kommunalt tilskudd)? Den ordningen som eksisterer og som er foreslått er både tid - og ressurskrevende. Er det ikke om å gjøre å få mest mulig ut av de statlige pengene òg? Slik forslaget ligger nå vil det være ressurskrevende for kommunen. Det er vel det samme for staten om den betaler ut til kommunen eller direkte til den enkelte barnehage?

Slik det er nå får kommunene skjønnsmidler som de skal bruke til utbetaling av kommunalt tilskudd til private barnehager. Det er vanskelig for oss private å sjekke om pengene blir brukt til det de var ment til. Slik kan det bli ved en eventuell rammefinansiering òg.

Dersom alle pengene til private barnehager skal gå gjennom kommunene ved rammefinansiering frykter jeg at det kan bli vanskelig for barnehagene fordi kommunen lett kan omgå sine egne og staten sine instruksjoner for hvordan pengene skal brukes. Det finnes eksempler på at kommunen tar penger fra forskjellige poster i budsjettet i trange økonomiske tider. Det er, og blir, veldig vanskelig for oss å kontrollere hva kommunen bruker pengene til og om vi får det vi har krav på.

Når kommunen også skal tildele oss private barnehager tilskudd ut i fra deres budsjetterte tall er jeg redd vi får mindre utbetalt enn det vi burde fått. Alle vet at kommunen i mange tilfeller under budsjetterer. Det blir veldig vanskelig for oss dersom store avvik mellom budsjett og reelle tall først skal utbetales til oss etter 3 år. Vi sitter ikke på en overfylt bank konto som vi kan leve av mens vi venter. Vi trenger pengene etter hvert som utgiftene våre løper. Hvem skal følge opp at kommunen utbetaler like mye i tilskudd til oss private som de utbetaler til sine egne, Kjære politiker? Det blir som da bukken skulle passe havresekken. Dette gjør det vanskelig for oss.

Hvorfor skal vi ha overgangsordningen. Hvorfor ikke få 100 % likeverdig behandling raskest mulig? Hvorfor skal konkurrerende kommunale barnehager få bedre økonomiske forhold som konkurranse fortrinn? Har vi ikke hatt nok forskjellsbehandling?

Kjære politiker! Hvem skal vurdere hvilke kommunale barnehager som har særskilt høye kostnader til ordinær drift og som derfor kan holdes utenfor beregningsgrunnlaget? Vi som sitter som eiere av private barnehager burde vært fritatt for et slikt system der vi hele tiden skal lure på om kommunen gjør rett. Vi har mange andre oppgaver å bruke tiden vår på i barnehagene. Her må det lages særbestemmelser, og disse må også gjelde for de private barnehagene.

Forslaget om at eiere bare kan ta ut begrenset med utbytte i driftsåret, og at verdier skal tilbakeføres til kommunen blir feil. Betyr dette da at jeg må levere gården og barnehagen til kommunen den dagen jeg gir meg med barnehagedrift? De fleste private barnehagene har blitt bygget av eiere med stort pågangsmot, idealisme og dugnadsånd. Er det da rett at en ikke skal kunne sitte igjen med verdiene og ta ut utbytte dersom det en og annen gang blir anledning til det for alt gratis arbeidet? Vi har stått på for å skaffe barnehageplasser til stat og kommune i mange år og så blir vi straffet for det i neste omgang. Krever dere tilsvarende av de andre næringene som får statlige tilskudd? Dersom eiere tar ut så mye i utbytte at det går ut over tilbudet til barna vil de bli rammet selv nå når konkurransen om barna blir hardere. Som bedriftseier må jo vi, som alle andre bedriftseiere, hele tiden vurdere hva som er best for vår bedrift for å overleve i næringen.

Tilbakebetaling av tilskudd som er høyere enn det en har krav på er rett dersom eier bevisst har gitt feilaktige opplysninger som dannet grunnlaget for utbetalingen. Det blir feil å kreve tilskuddet tilbakebetalt dersom det er kommunen som har gjort feil. Vi må kunne regne med at kommunen har den kompetansen som skal til slik at utrekningen og vedtaket blir rett.

Ja, Kjære politiker, som du forstår av ovennevnte så er det i dag veldig vanskelig og uforutsigbart å drive private barnehager. Det som er viktigst for meg som privat barnehage eier er at systemet for likeverdig behandling blir enkelt å forstå og kontrollere, og at kommunene har minst mulig frihet til å vurdere utbetalingene til oss selv. Vedtaket for utbetalingen på det kommunale tilskuddet må foreligge i god tid før nytt driftsår. Dette vil gi oss forutsigbarhet og eventuelt muligheter til å justere driften fra begynnelsen av året.

Jeg ønsker meg minst mulig frustrasjon og tidsbruk på dette som handler om kommunalt tilskudd. Erfaringen min til nå er at kampen om det kommunale tilskuddet har vært tidkrevende og belastende, men at klager har ført til mer penger i kassen for vår del. Det var vel ikke meningen at vi skulle øke vår tidsbruk på økonomi og minske tiden på barna?

Jeg vil til slutt få ønske deg, Kjære politiker, lykke til med behandlingen av denne saken. Håper du kommer frem til et godt resultat som både stat, kommune og private barnehager kan leve godt med i fremtiden.

Med vennlig hilsen

Hilde M. Lønning
-styrrer/eier-